

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

***«Історичний роман – його
спадок»***

До 120-річчя від дня народження
С. Д. Скляренка

Бібліографічна довідка

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

***«Історичний роман – його
спадок»***

До 120-річчя від дня народження
С. Д. Скляренка

Бібліографічна довідка

Славутич 2021

Ця бібліографічна довідка підготовлена відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2021 році 120-річчя від дня народження Семена Скляренка – українського письменника і перекладача, одного з найвидатніших прозаїків українського «розстріляного відродження».

Показчик містить біографію, публікації про твори письменника, видання та статті про його життя і творчість, інтернет-ресурси про життя та діяльність С. Д. Скляренка.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловійова Л. О.,
Янченко О. О.

Відповідальна
за випуск:

Портная Н. В.

«Для того щоб любити, цінувати нашу прекрасну сучасність, треба добре знати і вивчати сиву давнину, минуле рідного краю»
Семен Скляренко

Семен Скляренко – талановитий український романіст, заслужено посідає чільне місце в українській історичній белетристиці. За словами науковця Михайла Слабошпицького романам С. Скляренка судилося стати своєрідним прологом до майбутніх історичних полотен Павла Загребельного, Романа Іваничука, Романа Федоріва, Василя Шевчука – письменників, які піднесли художній літопис про нашу минувшину на якісно новий рівень.

Семен Дмитрович Скляренко народився 26 вересня 1901 року в селі Прохорівці на Черкащині, в родині зuboжілого селянина. Навчався в місцевій школі, потім – у Золотоніській гімназії. Уже в той час він багато читав, захоплювався літературою. А пізніше й сам почав писати: 1919 року в місцевій газеті «Голос труда» було надруковано його перший твір – вірш «Гімн праці».

Після закінчення гімназії наприкінці 1919 року юнак повертається до рідного села, працює бібліотекарем, учителем, водночас друкується в періодичній пресі. Його поезії, нариси, оповідання публікуються в київських газетах «Більшовик», «Селянська газета», альманасі «Вир революції».

1921 року Прохорівський комнезам посилає С. Скляренка вчитися до Київського політехнічного інституту, а через півроку його призивають до лав Червоної Армії. Відслуживши, С. Скляренко з осені 1924 року живе в м. Єгор'євську Московської області, де завідує клубом, керує культвідділом ради профспілок.

Повернувшись у 1926 році на Україну, він працює в Черкаській окружній газеті «Радянська думка», а з 1927 року – в київській «Пролетарській правді».

Семен Скляренко виступає з рядом оповідань, публікує збірку оповідань «Вітер з гір». У повісті «Матрос Ісай» (1930 р.) письменник відтворює епізоди подій громадянської війни на Україні.

З появою трилогії «Шлях на Київ» («Шлях на Київ», 1937 р.; «Микола Щорс», 1939 р.; «Польський фронт», 1940 р.) автор здобуває широке визнання.

Служба військовим кореспондентом під час війни допомогла письменникові створити повість «Україна кличе», в центрі якої образ

Сили Жердяги, одного з основних персонажів роману «Шлях на Київ».

Кращі оповідання і мініатюри, написані Складенком у роки війни, ввійшли до збірки «Рапорт» (1945 р.).

Після війни, у 1948 році, виходить збірка його нарисів «Орлині крила» про подвиги комсомольців на фронтах Другої світової війни.

У 1954 році вийшов роман С.Складенка «Карпати».

Видатним набутком української історичної романістики про епоху Київської Русі, на думку літературного дослідника М. Грицяя, є романи С.Складенка «Святослав» (1959 р.) і «Володимир» (1962 р.). В історичних романах письменник відобразив боротьбу русичів за незалежність, утвердження ними на берегах Дніпра Київської Русі та розповів про життя простого народу в X-XI ст. Письменник змалював Київську Русь як гармонійне, високорозвинене для свого часу суспільство, яке мало політичні й економічні здобутки і культурні досягнення. За Володимира Київська Русь перетворилася в найбільшу європейську державу, яка простягалася від Карпат до Волги, від Балтійського до Чорного й Азовського морів і стояла на одному з перших місць у Європі.

Семен Складенко так пояснював звернення до історичної тематики: «Коли я почав думати про минуле, увагу мою привернули ті часи, у які закладалися основи нашої державності. Ті далекі часи зацікавили мене ще й тому, що... історіографія багато наплутала, перекрутила нашу історію, зображуючи наш народ дикими, некультурними варварами. А це далеко не так».

Здобули також високу оцінку і широку популярність ці романи і серед читачів, а тому вважаються кращим надбанням української романістики.

Семену Складенку не судилось завершити трилогію з історії Київської Русі – написати роман про Ярослава Мудрого: 7 березня 1962 року талановитого романіста не стало. Похований письменник на Байковому цвинтарі.

Написані Семеном Складенко історичні романи продовжують жити, вони близькі людям, тому, що цікаво розповідають про давноминулі часи, дають читачеві відчуття тієї епохи.

У Києві, в Оболонському районі, є вулиця Семена Складенка, бібліотека на вулиці Олеса Гончара, 75 В. У Золотоноші іменем письменника названо місцеву гімназію.

Твори

Скляренко С. Д. Твори: В 4-х т. Т. 1: Карпати: Роман. Кн. 1 / С. Д. Скляренко; авт. передм. З. С. Голубева. – К.: Дніпро, 1990. – 408 с.

Скляренко С. Д. Твори: В 4-х т. Т. 2: Карпати: Роман. Кн. 2 / С. Д. Скляренко; авт. передм. З. С. Голубева. – К.: Дніпро, 1990. – 381 с.

Скляренко С. Д. Твори: В 4-х т. Т. 3: Святослав: Роман / С. Д. Скляренко; авт. передм. З. С. Голубева. – К.: Дніпро, 1990. – 616 с.

Скляренко С. Д. Твори: В 4-х т. Т. 4: Володимир: Роман / С. Д. Скляренко; авт. передм. З. С. Голубева. – К.: Дніпро, 1990. – 508 с.

Скляренко С. Д. Владимир: Роман / С. Д. Скляренко. – М.: РИПОЛ, 1993. – 560 с.

Скляренко С. Д. Владимир: Роман / С. Д. Скляренко; сост. Е. В. Леонова. – М.: АРМАДА, 1996. – 551 с. – (Рюриковичи).

Скляренко С. Д. Володимир: Роман / С. Д. Скляренко. – Донецьк: Сталкер, 2008. – 528 с. – (Україна крізь віки).

Скляренко С. Д. Святослав: Роман / С. Д. Скляренко; для серед. та ст. шк. віку. – К.: Веселка, 1991. – 652 с.

Скляренко С. Д. Святослав: Роман / С. Д. Скляренко. – Донецьк: Сталкер, 2008. – 640 с. – (Україна крізь віки).

Скляренко С. Д. Святослав: Роман / С. Д. Скляренко; сост. Е. В. Леонова. – М.: АРМАДА, 1996. – 669 с. – (Рюриковичи).

Скляренко С. Д. Шлях на Київ: Роман / С. Д. Скляренко. – К.: Дніпро, 1967. – 558 с.

Про життя і творчість

Білецький О. І. Семен Скляренко і його роман «Святослав» / О. І. Білецький // Літературно-критичні статті / Упоряд., авт. приміт. М. Л. Гончарук. – К.: Дніпро, 1990. – С. 219-233. – (Серія «Українська літературна думка»).

Гамаш Д. Скляренко Семен Дмитрович / Д. Гамаш // Довідник з історії України (А-Я): Посібн. для серед. загальноосв. навч. закл. / за заг. ред. І. Подкови, Р. Шуста. – К.: Генеза, 2001. – С. 765.

Гамаш Д. Скляренко Семен Дмитрович / Д. Гамаш // Довідник з історії України. Т. 3. (Р-Я) / За ред. І. Підкови, Р. Шуста. – К.: Генеза, 1999. – С. 183-184.

Полотай А. Скляренко Семен Дмитриевич / А. Полотай // Краткая литературная энциклопедия / гл. ред. А. А. Сурков. – Т 6: Присказка-«Советская Россия». – М.: Советская Энциклопедия, 1971. – С. 891. – (Энциклопедии. Словари. Справочники).

Скляренко Семен // Письменники Радянської України. 1917-1987: Біобібліографічний довідник / Сост. В. К. Коваль, В. П. Павловська. – К.: Рад. письменник, 1988. – С. 546.

Інтернет-ресурси

Скляренко Семен Дмитрович [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BA%D0%BB%D1%8F%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD_%D0%94%D0%BC%D0%B8%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 15.09.2021. – (Дата звернення 10.06.2021).

Скляренко Семен Дмитрович – книги і біографія [Електронний ресурс] // Yakaboo. – Електр. дані. – Режим доступу:

https://www.yakaboo.ua/ua/author/view/Semen_Skljarenko/. – Назва з екрану. – (Дата звернення 15.09.2021).

Скляренко Семен Дмитрович – біографія [Електронний ресурс] // Ukrlit. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://ukrlit.net/biography/sklyarenko.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 15.09.2021).

Скляренко Семен – від золотоніського гімназиста до радянського класика [ФОТО, ВІДЕО] [Електронний ресурс]. // Золотоноша історична. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://ist.zolotonosha.ck.ua/2014/10/semen-sklyarenko-vid-zolotoniskogo-gimnazista-do-radyanskogo-klasika-foto-video/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 15.09.2021).

Скляренко Семен Дмитрович – біографія [Електронний ресурс] // UkrClassic.com.ua. Бібліотека української літератури. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/s/sklyarenko-semen/3127-semen-sklyarenko-biografiya>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 15.09.2021).

Скляренко Семен Дмитрович – біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб: Бібліотека Української Літератури. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=1904>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 15.09.2021).

Скляренко Семен Дмитрович – біографія [Електронний ресурс] // Українська поезія та література | © OnlyArt. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://onlyart.org.ua/biographies-poets-and-writers/sklyarenko-semen-biografiya/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 15.09.2021).

Зміст

Біографія С. Д. Складенка.....	3
Твори.....	5
Про життя і творчість.....	6
Інтернет-ресурси.....	6